

Sygn. akt II Ca 908/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Łuchtaj

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra (sprawozdawca)

Sędzia Sądu Rejonowego Krzysztof Niezgoda

(delegowany)

Protokolant Sekretarz sądowy Emilia Trąbka

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2016 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy L.

przeciwko W. F.

o opróżnienie lokalu mieszkalnego numer (...), położonego w L. w budynku przy ul. (...)

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 29 lipca 2015 roku, w sprawie I C 576/15

uchyla zaskarżony wyrok w części obejmującej rozstrzygnięcia zawarte w punktach 2, 3 oraz 4 i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Sygn. akt II Ca 908/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 marca 2015 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w dniu 26 marca 2015 roku, powód – Gmina L., reprezentowana przez pełnomocnika, wniósł o:

1. nakazanie eksmisji pozwanego – W. F. z rzeczami i osobami prawa go reprezentującymi z lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w L. i wydanie tego lokalu powodowi,
2. zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych,
3. rozpoznanie sprawy pod nieobecność powoda,
4. przesłuchanie w charakterze świadków A. S., B. K. i M. D. na okoliczność zakłócania porządku i spokoju przez pozwanego (k. 2-3).

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że najemcami przedmiotowego lokalu byli W. F. i J. F., a budynek położony przy ul. (...) stanowi własność Gminy L..

Powód wskazał, że po zakończeniu umowy pozwany nie zgłosił się do Urzędu Miasta L. Wydziału Spraw Mieszkaniowych celem przedłużenia umowy najmu.

Powód wskazał, że pozwany narusza ogólne zasady współżycia społecznego poprzez gromadzenie nieczystości i zarobaczanie lokalu. W związku z licznymi skargami najemców budynku, pozwany był wzywany do dostosowania się do ogólnie przyjętych zasad współżycia społecznego i był wzywany do zwrotu spornego lokalu, zajmowanego bez tytułu prawnego oraz zlikwidowania nieprawidłowości w użytkowaniu lokalu, jednak wezwania te pozostały bezskuteczne (k. 2-3).

*

Wyrokiem zaocznym z dnia 29 lipca 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku:

1. nakazał W. F. opróżnienie lokalu mieszkalnego numer (...), położonego w budynku przy ul. (...) w L., wraz z rzeczami jego prawa reprezentującymi i wydanie tego lokalu Gminie L.;

2. orzekł, że W. F. przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego;

3. wstrzymał wykonanie opróżnienia lokalu do czasu złożenia W. F. przez Gminę L. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego,

4. zasądził od W. F. na rzecz Gminy L. kwotę 337 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

5. nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności (k. 47).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 26 października 2009 roku W. F. i J. F. zawarli z Gminą L. umowę najmu lokalu mieszkalnego położonego w L. przy ul. (...). Umowa najmu lokalu mieszkalnego została zawarta na czas oznaczony, to jest do dnia 26 października 2011 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że właścicielem wskazanego lokalu mieszkalnego jest Gmina L.. Na mocy porozumienia nr (...) z dnia 30 grudnia 2011 roku, zawartego pomiędzy Gminą L. a Zarządem (...) w L., zarządzanie nieruchomościami stanowiącymi własność bądź współwłasność Gminy L., określonymi z załączniku nr (...) do Zarządzenia Nr (...) Prezydenta Miasta L. z dnia 9 grudnia 2011 roku, zostało powierzone Zarządowi (...) w L..

Sąd Rejonowy ustalił, że w związku ze skargami ze strony mieszkańców budynku przy ul. (...) dotyczącymi „zaniedbania i zarobaczania” przedmiotowego lokalu, Zarząd (...) w L. pismem z dnia 8 września 2011 roku wezwał W. F. do natychmiastowego zlikwidowania nieprawidłowości w użytkowanym lokalu mieszkalnym.

Sąd ustalił, że pismem z dnia 7 października 2011 roku Urząd Miasta L. wezwał W. F. do przedłużenia umowy najmu w związku ze zbliżającym się terminem wygaśnięcia umowy najmu lokalu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniach 26 czerwca 2012 roku oraz 24 października 2012 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. przeprowadziła wywiad środowiskowy z mieszkańcami budynku przy ul. (...), podczas którego stwierdzono, że lokal, który zajmuje W. F. jest „zaniedbany i zarobaczony”.

Sąd Rejonowy ustalił, że pismem z dnia 22 maja 2012 roku Zarząd (...) w L. wezwał W. F. do dobrowolnego opróżnienia i zwrotu zajmowanego bez tytułu prawnego lokalu mieszkalnego w terminie siedmiu dni od doręczenia pisma.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że do chwili obecnej lokal jest zajmowany bez podstawy prawnej (po upływie terminu obowiązywania umowy najmu) jedynie przez W. F.. W. F. jest zarejestrowany jako bezrobotny od dnia 12 grudnia 2008 roku w Miejskim Urzędzie Pracy w L. bez prawa do zasiłku. W. F. nie figuruje w rejestrze osób, które posiadają

aktualne orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. W. F. prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe, jest osobą rozwiedzioną, bezdzietną, nie posiada stałego źródła dochodu, utrzymuje się ze zbieractwa złomu oraz drobnych prac dorywczych, spełnia kryteria uprawniające do otrzymywania bezzwrotnych świadczeń z pomocy społecznej. Ze względu na swój stan zdrowia jest on okresowo poddawany leczeniu w warunkach szpitalnych.

Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany odmówił wydania przedmiotowego lokalu mieszkalnego i włada tym bez tytułu prawnego, w związku z czym żądanie wydania znajdowało uzasadnienie w treści art. 222 § 1 k.c. W chwili obecnej pozwanemu nie przysługuje w stosunku do przedmiotowego lokalu żaden tytuł prawny płynący czy to z prawa rzeczowego, czy obligacyjnego.

Sąd Rejonowy powołał treść przepisów art. 14 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 roku, poz. 150 – tekst jednolity ze zmianami).

Sąd wskazał, że pozwany był lokatorem w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku i należało mu przyznać lokal socjalny, gdyż pozostaje on bez pracy, zarejestrowany jest jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku. Poza tym pozwany jest osobą żyjącą w ubóstwie, korzysta z programów pomocowych MOPR w L., jest w złym stanie zdrowotnym.

Sąd wskazał, że biorąc pod uwagę powyższe, w tym także szczególną sytuację materialną, rodzinną i zdrowotną pozwanego, zaistniały pełne podstawy orzeczenia o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego na podstawie art. 14 ust. 3 ustawy.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku i uznał, że brak było podstaw, aby w rozpoznawanej sprawie zastosować ten przepis, chociażby mając na uwadze już sytuację materialną, zdrowotną i rodzinną pozwanego. Poza tym, nie występuje na gruncie sprawy niniejszej przesłanka „czynienia przez pozwanego uciążliwym korzystania z innych lokali w budynku”. Jeżeli zatem nawet lokal pozwanego rzeczywiście jest „zaniedbany”, a nawet „zarobaczony”, nie skutkuje to przecież uciążliwością w korzystaniu z innych lokali w budynku.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., a jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o rygorze natychmiastowej wykonalności przepis art. 333 pkt 3 k.p.c.

*

Od wyroku z dnia 29 lipca 2015 roku apelację wniósł powód, wskazując, że zaskarża ten wyrok „w zakresie

- a) punktu 2 tj w zakresie przyznającym pozwanemu prawo do lokalu socjalnego
- b) punktu 3 tj w zakresie jakim nakazuje wstrzymać wykonanie opróżnienia lokalu do czasu złożenia pozwanemu oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego przez Gminę L.
- c) niewskazania w wyroku powodu opróżnienia lokalu”.

Powód zarzucił „naruszenie prawa materialnego tj. art 17 ust 1 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego poprzez jego pominięcie i nie zastosowanie”.

Powód wniósł o:

„1. zmianę zaskarżonego wyroku, w części zaskarżonej, i pozbawienie pozwanego prawa do lokalu socjalnego i wstrzymania wykonania opróżnienia lokalu do czasu złożenia pozwanemu oferty zawarcia umowy lokalu socjalnego przez Gminę L.

2. uzupełnienie wyroku, o wskazanie, że opróżnienie lokalu następuje z powodu niewłaściwego zachowania pozwanego czyniącym uciążliwe korzystanie z innych lokali w budynku

3. zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania wg norm prawem przewidzianych” (k. 65-67).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jest zasadna w całym zakresie zaskarżenia, chociaż nie wszystkie podniesione w niej zarzuty są trafne.

Wyrok Sądu Rejonowego z dnia 29 lipca 2015 roku podlega uchyleniu w zakresie objętym zaskarżeniem, a sprawa przekazaniu do ponownego rozpoznania, gdyż Sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy, gdy chodzi o rozstrzygnięcie w przedmiocie orzeczenia o uprawnieniu pozwanego do otrzymania lokalu socjalnego.

Z przepisu art. 386 § 4 k.p.c. wynika, że sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania między innymi w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy.

Brzmienie przepisu art. 386 § 4 k.p.c. wskazuje, że w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy uchylenie zaskarżonego wyroku nie jest obligatoryjne, lecz fakultatywne. Od strony teoretycznej w każdej sprawie możliwe jest rozpoznanie istoty sprawy przez sąd drugiej instancji, nawet jeżeli istota ta nie została rozpoznana przez sąd pierwszej instancji. Dotyczyć to może nawet tak skrajnych wypadków, w których nierozpoznanie istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji było pochodną niedokładnie określonego przez powoda żądania. Wystarczy, że powód określi to żądanie dopiero w postępowaniu apelacyjnym.

Wydaje się jednak, że w sytuacji, gdy sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, decyzja sądu odwoławczego czy w granicach apelacji rozpoznać tę istotę, czy też uchylić zaskarżony wyrok, nie jest pozostawiona swobodnemu uznaniu tego sądu. Przyjęcie, że sąd drugiej instancji może bez ograniczeń rozpoznać istotę sprawy, gdy nie została ona rozpoznana przez sąd pierwszej instancji, czyniłoby w istocie system dwuinstancyjny iluzoryczny. W wielu wypadkach sprawa byłaby rozpoznana faktycznie przez sąd jednej instancji, pomimo że formalnie rozstrzygałyby ją sądy dwu instancji. Najbardziej wyrazistym tego przykładem jest sytuacja, w której powództwo zostałoby oznaczone przez powoda dopiero w postępowaniu odwoławczym, czy to w zakresie dokładnego określenia żądania, czy podstawy faktycznej tego żądania, czy też wreszcie w zakresie obu elementów powództwa. Pozbawiłoby to strony rzeczywistego uprawnienia do zaskarżenia wyroku do sądu drugiej instancji, skoro w istocie po raz pierwszy sprawa byłaby rozpoznana co do istoty w sądzie odwoławczym.

Zdefiniowanie, kiedy sąd drugiej instancji może samodzielnie po raz pierwszy rozpoznać istotę sprawy, a kiedy powinien uchylić zaskarżony wyrok sądu pierwszej instancji z powodu nierozpoznania przez ten ostatni sąd istoty sprawy, wykracza poza zakres niniejszego uzasadnienia.

W odniesieniu do rozpoznawanej sprawy należy jednak uznać, że zakres nierozpoznania tej istoty przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku uzasadnia częściowe uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uznał, że istnieją pozytywne przesłanki uzasadniające orzeczenie o uprawnieniu pozwanego do otrzymania lokalu socjalnego, nie dokonując jednak w rzeczywistości ustaleń faktycznych dotyczących ewentualnego zastosowania przepisów wykluczających możliwość orzeczenia o uprawnieniu do lokalu socjalnego. Na tego rodzaju okoliczności pozwany powoływał się już w pozwie.

Przepis art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego stanowi, że sąd może orzec o braku uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego, w szczególności jeżeli nakazanie opróżnienia następuje z przyczyn, o których mowa w art. 13.

Przepis art. 17 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego stanowi, że:

1. Przepisów art. 14 i 16 nie stosuje się, gdy powodem opróżnienia lokalu jest stosowanie przemocy w rodzinie lub wykraczanie w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu, albo niewłaściwe zachowanie czyniące uciążliwym korzystanie z innych lokali w budynku albo gdy zajęcie lokalu nastąpiło bez tytułu prawnego.

2. Nakazując opróżnienie lokalu z powodów, o których mowa w ust. 1, sąd w wyroku wskazuje te powody.

Przepis art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku ma zastosowanie nie tylko wówczas, gdy wskazane w nim okoliczności faktyczne (za wyjątkiem wymienionej jako ostatnia) zaistniały w czasie trwania stosunku najmu i były bezpośrednią przyczyną wypowiedzenia najmu (art. 11 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku) albo bezpośrednią przyczyną rozwiązania najmu lokalu i nakazania jego opróżnienia (art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku) albo bezpośrednią przyczyną nakazania eksmisji na żądanie współlokatora (art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku), ale także wówczas, gdyż okoliczności te zaistniały już po ustaniu stosunku najmu, lecz jeszcze przed nakazaniem jego opróżnienia.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy nie dokonał żadnych ustaleń na podstawie przedstawionych przez powoda dowodów, które dotyczyłyby powoływanych przez powoda okoliczności mających uzasadniać przyjęcie, że pozwany wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu, albo niewłaściwe zachowanie czyniące uciążliwym korzystanie z innych lokali w budynku.

W szczególności Sąd Rejonowy nie dokonał ustaleń, czy lokal jest „zaniedbany i zarobaczony”, czy też nie, a w szczególności nie wyjaśnił nawet co powód rozumie pod tymi pojęciami w konkretnej sytuacji. Z uzasadnienia wyroku wynika jedynie teza oparta na hipotetycznym założeniu, że nawet gdyby lokal mieszkalny był „zaniedbany i zarobaczony”, to i tak nie skutkuje to uciążliwością w korzystaniu z innych lokali w budynku. Teza taka, w zależności od okoliczności konkretnej sprawy, może być zarówno prawdziwa, jak i nieprawdziwa. W rozpoznawanej sprawie brak w chwili obecnej dostatecznych podstaw do oceny takiej tezy.

Sąd Rejonowy w ogóle nie wyjaśnił, co oznacza w rozpoznawanej sprawie, że lokal pozwanego jest „zaniedbany i zarobaczony”. Brak jakichkolwiek ustaleń w tym zakresie, brak analizy i oceny dowodów z dokumentów przedstawionych przez powoda, brak wreszcie decyzji Sądu pierwszej instancji w przedmiocie wniosku dowodowego zawartego w pozwie o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków.

Wieloznaczność wyrażenia „zaniedbanie lokalu”, czy też „zarobaczenie lokalu” nie pozwala na jakiegokolwiek bliższe rozważania co do faktów przez Sąd Okręgowy. Pojęcie „robaki” jest pojęciem zarówno z zakresu biologii¹, jak i języka potocznego². Nie wiadomo w jakim znaczeniu pojęciem tym posługiwał się powód, a w jakim Sąd pierwszej instancji, a bez przeprowadzenia postępowania dowodowego w tym zakresie nie jest możliwe dokonanie konkretnych ustaleń.

Z przepisu art. 15 ust. 4 zd. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku wynika, że w sprawie o opróżnienie lokalu mieszkalnego wydanie wyroku zaocznego może nastąpić wyłącznie po przeprowadzeniu postępowania dowodowego.

W rozpoznawanej sprawie powód wnosił już w pozwie o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków A. S., B. K. i M. D. na okoliczność zakłócania porządku i spokoju przez pozwanego. Osoby te uczestniczyły w czynnościach związanych z ustaleniem stanu technicznego lokalu zajmowanego przez pozwanego i sposobem użytkowania tego lokalu przez pozwanego, co wynika z dokumentów przedstawionych przez powoda, a dołączonych do pozwu (k. 16, 18).

Sąd Rejonowy nie tylko nie przeprowadził powyższych dowodów (z zeznań świadków), ale również nie rozstrzygnął wniosku dowodowego o przeprowadzenie tych dowodów. Nie wyjaśnił również w uzasadnieniu wyroku dlaczego wniosek ten nie został rozstrzygnięty.

Mając na uwadze powyższe rozważania, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok w części obejmującej rozstrzygnięcia zawarte w punktach 2, 3 oraz 4 i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku.

Rozstrzygnięcia zawarte w punkcie 4 wyroku podlegało uchyleniu, pomimo że nie było objęte wyraźnie zakresem zaskarżenia wskazanym w apelacji powoda. Zaskarżenie wyroku w jakiegokolwiek części dotyczącej rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu powoduje, że nie może się uprawomocnić rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu, czy to zawarte w tym wyroku, czy też w późniejszym postanowieniu uzupełniającym wyrok. Wynika to z faktu, że orzeczenie co do kosztów może być zawarte jedynie w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c.).

Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji w jakiegokolwiek części orzekającej o żądaniu pozwu powoduje, że musi zostać uchylone również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu za pierwszą instancję. Dopiero bowiem rozstrzygnięcie sprawy w zakresie całości żądania pozwu pozwoli na wybór właściwej podstawy prawnej orzekania o kosztach procesu (zasady orzekania o kosztach procesu) i określenie wysokości kosztów procesu podlegających rozliczeniu (rozstrzygnięciu).

÷

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji stosuje przepis art. 212 § 1 k.p.c., a następnie po przeprowadzeniu dowodów dokona ustaleń faktycznych w sprawie i oceni, czy zachodzą wskazane w art. 17 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego okoliczności wyłączające zastosowanie przepisów art. 14 i 16 tej ustawy.

Przepis art. 212 § 1 k.p.c. stanowi, że sąd na rozprawie przez zadawanie pytań stronom dąży do tego, aby strony przytoczyły lub uzupełniły twierdzenia lub dowody na ich poparcie oraz udzieliły wyjaśnień koniecznych dla zgodnego z prawdą ustalenia podstawy faktycznej dochodzonych przez nie praw lub roszczeń. W ten sam sposób sąd dąży do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, które są sporne.

*

Chociaż wykracza to poza granice zaskarżenia wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 29 lipca 2015 roku, należy wskazać, że nie jest trafne stanowisko tego Sądu, iż podstawę prawną rozstrzygnięcia nakazującego pozwanemu wydanie lokalu mieszkalnego nr (...), przy ul. (...) w L., jest przepis art. 222 § 1 k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie powód dochodził od pozwanego wydania lokalu mieszkalnego po ustaniu stosunku najmu tego lokalu, co jednoznacznie wynika z treści uzasadnienia pozwu, gdzie powód powoływał się na zawarcie umowy najmu i ustanie tego najmu, a zwłaszcza z końcowej jego części, gdzie powód wskazał wprost rodzaj i podstawę prawną dochodzonego roszczenia. Oczywiście sąd w sprawie cywilnej nie jest związany wskazaną przez powoda podstawą prawną dochodzonego roszczenia, jednak niejednokrotnie wskazanie tej podstawy stanowi dodatkowe uzasadnienie wyboru podstawy faktycznej dochodzonego roszczenia, zwłaszcza w sytuacji, w której tożsamego rodzajowo roszczenia powód może dochodzić na różnych podstawach faktycznych.

*

Na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy pozostawił Sądowi pierwszej instancji rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Dariusz Iskra Ewa Łuchtaj Krzysztof Niezgoda

1 Robaki (Vermes) – w zoologii, przestarzały termin określający wyróżniany dawniej w systematyce organizmów typ bezkręgowców, który zawierał robaki płaskie (plazińce) i robaki obłe (obleńce), a także wstęźniaki i pierścienice. W większości przypadków są to pasożyty, np. tasiemce, owsiki, glisty ludzkie, czy pijawki. Obecnie grupa ta nie jest uważana za takson. Współcześnie nazwa „robaki” używana jest w zoologii nie w sensie jednostki systematycznej, lecz w odniesieniu do zespołu dość odległych systematycznie grup bezkręgowców, różniących się często najważniejszymi cechami taksonomicznymi. Dla odróżnienia od przestarzałej nazwy używa się określeń „robakopodobne”, „robakokształtne” itp. (Wikipedia).

2 W języku potocznym słowem „robaki” lub „robactwo” określa się wszystkie bezkręgowce o obłych kształtach i miękkim ciele o długości większej niż szerokość, np. larwy owadów takie jak czerw lub pędrak, a nawet wszystkie drobne bezkręgowce, zwłaszcza pasożytnicze lub szczególnie dokuczliwe, w tym owady biegające (np. prusak, karaluch) (Wikipedia).